

Wierzchowiny

Mariusz Zajązkowski

1945

fakty i mity, współczesne
dyskursy historyczne i spory
interpretacyjne o sprawstwo
zbrodni i Narodowe Siły
Zbrojne

Institut Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk

Warszawa 2023

Spis treści

Wykaz skrótów **7**

Wstęp **11**

Rozdział I

Tło wydarzeń: konflikt polsko-ukraiński na wschodniej Lubelszczyźnie **23**

1. Pod okupacją niemiecką **23**
2. W Polsce lubelskiej **29**

Rozdział II

Fakty: akcja „Za Bugiem” i zbrodnia NSZ w Wierzchowinach **41**

1. Narodowe Siły Zbrojne na wschodniej Lubelszczyźnie **41**
2. Prolog: akcja „Za Bugiem” – rekonstrukcja procesu decyzyjnego i przebiegu wydarzeń **47**
3. Rozwinięcie: Wierzchowiny **82**
4. Co o akcji na Wierzchowiny mówią dokumenty NSZ i Stronnictwa Narodowego? **124**
5. Bezpośrednie przyczyny zbrodni w Wierzchowinach **130**
6. Sprawa grupy prowokacyjnej **140**
7. Epilog: Huta **144**
8. Stanowisko ukraińskiego podziemia w sprawie Wierzchowin **158**
9. Rzeszowskie i białostockie analogie **164**

Rozdział III

Mity i nacjonalistyczna propaganda a dyskurs historyczny i spory interpretacyjne o sprawstwo zbrodni w Wierchowinach i NSZ **191**

1. Mity wierchowińskie **191**
2. Metodologia badań i ustalenia apologetów NSZ **221**
3. Prawda czasu i prawda ekranu – refleksja
historyka na temat fabuły i przesłania
dokumentu TVP „Zbrodnia w Wierchowinach” **253**
4. Cienka czerwona linia – nieskrępowane
badania naukowe a propaganda historyczna **260**

Zamiast zakończenia: sprawiedliwość tranzycyjna a zbrodnia w Wierchowinach **267**

Bibliografia **281**

Abstract **297**

Indeks osób **303**

Indeks nazw geograficznych **311**